

СЛОВО О ЛАПОВУ

Лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година III, број 12, септембар 2023.

САДРЖАЈ

ТЕМА БРОЈА

Летовање у библиотеци – 1. и 2. страна

ЈУБИЛЕЈИ

Дан библиотеке – 3. и 4. страна

СТРУЧНИ СКУПОВИ

8. округли сто завичајних библиотека – 5, 6 и 7. страна

ЗАВИЧАЈНИ ФОНД

Пењање низ степенице – 7. страна

ОБРАЗОВАЊЕ

Програм „Године узлета“ – 8. страна

КУТАК ЗА МЛАДЕ

„Ријека суза и на њој лађа“ – 9, 10. и 11. страна

НА КОРЗОУ КРОЗ ВЕКОВЕ

Пупак – 12, 13. и 14. страна

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

Лето у Лапову – 15, 16. и 17. страна

Град музеј железнице Лапово – 17. и 18. страна

ТУРИЗАМ

Дани отворених дворишта – 18. страна

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Реконструкција путних праваца у Лапову – 19. страна

Учешће на 19. Шумадијском сајму пољопривреде – 19. страна

Дај педалу раку – 20. страна

Поклони за ђаке прваке – 20. страна

Награђени најбољи ученици Лапова – 20. страна

Успешно реализован Омладински културно-образовни камп Лапово 2023 –
21. и 22. стр.

Традиција и визија – 23. страна

ЗНАМЕНИТИ ЛАПОВЦИ

Живот посвећен стваралаштву – 24. страна

Данијела Вулићевић

ЛЕТОВАЊЕ У БИБЛИОТЕЦИ

Први део

ТЕМА БРОЈА

„Дечје читаонице су главна места у читавој вароши за рад читалаца без којих је библиотека само пуки украс; оне су места за васпитање добрих грађана ради чега се библиотеке оснивају.“

Из годишњег извештаја Дечје библиотеке у Бостону (Марија Илић-Агапова, Јавне библиотеке, Библиотека града Београда, Београд, 2003.)

Фото: Архива Библиотеке

Библиотеке у данашњем свету нису само установе у којима можемо пронаћи потребну монографску, серијску и некњижну грађу и најлакше приступити различитим информацијама. Библиотеке су опробано место са добром „репутацијом“ на којем је могућа квалитетна социјална интеракција, али и интеграција свих старосних категорија, а нарочито деце и младих.

Дугогодишња пракса је, конкретно у лаповачкој библиотеци, показала да су интерактивне радионице за најмлађу популацију, без обзира на тему, сигуран пут ка приhvатању библиотеке, њених фондова, кадрова, предности и разноликих могућности у читавој локалној заједници. Деца и млади, сродивши се са библиотеком, најефикасније држе одрасле окупљене око установе која би требало у свакој средини да буде извор и стециште културе.

Развој културе уопште, као и библиотекарства, важан је за сваку заједницу, а резултати рада су једини начин да се искорени парадокс, виђен не само у нашој малој средини, већ и глобално: *Постоје, укорењена у свести библиотекара, два осећања тако јака да су се из сфере емоци-*

оналног нехотице пренела у сферу рационалног и постала основа за стварање професионалне идеологије. Осећање припадности једној од најстаријих и у прошлости најугледнијих делатности за које се зна, и осећање да та делатност у савременом друштву није вреднована на одговарајући начин, заједничка су библиотекарама са свих меридијана света (Др Гордана Стокић, Ка филозофији библиотекарства, Мали Немо, Панчево, 2002).

На основу Програма рада, средствима из буџета Општине Лапово предвиђеним за 2023. годину, негујући дугогодишњу традицију, Општинска библиотека „Слово“ је и ове године организовала манифестацију „Летовање у библиотеци“. Програм је реализован у току јула и августа 2023. године и састојао се од радионица за децу.

Радионице су биле углавном говорно-језичке и ослањале су се на публикације из дечјег фонда лаповачке библиотеке.

Осим говорно-језичких радионица, одржане су и драмска, две спортске и радионица посебних вештина. Водитељ свих радионица била је дипломирани библиотекар и дипломирани дефектолог - логопед Данијела Вулићевић, с тим што је библиотека имала госте на 5 радионица који су програм учинили богатијим, занимљивијим и сврсисходнијим.

Фото: Архива Библиотеке

Радионице су одржаване два пута недељно у преподневним часовима, а захваљујући чињеници да су организоване током летњег распуста, осим деце из Лапова, у програму

су учествовали и малишани из: Канаде, Београда, Свилајнца, Крагујевца, Баточине и других места. Програм су подржали Предшколска установа „Наша младост“ и Удружење за особе са инвалидитетом „Зора“, па су и деца из вртића и наведеног удружења била учесници радионица. Дакле, за два месеца је одржано 16 радионица за децу од предшколског узраста до осмог разреда основне школе. Неким радионицама су присуствовали и родитељи. Након радионица, деца су настављала дружење у библиотеци, учлањивала се (а чланарина је у 2023. години бесплатна за све категорије корисника лаповачке библиотеке), позајмљивала публикације, помагала вршњацима у одабиру и дружила се.

Одржане су радионице: Знањем до звезда; Апетит је важан, треба бити снажан; Шаре Дашине сваштаре; Дан пун изненађења; Прича о змају са Ртња; Прича о мрављем свету; Прича о змајевитим витезовима; Шахотека 1; Шахотека 2; Усамљеност се лечи другарство; Књижевна уживаоница; Разгледница из Лапова; Рођендаоница; Магична коцка; Поуке из Николетине шуме и Дневник са летовања.

Радионице су имале наративни, показни и креативни део. Поука на крају радионице је била обавезна, као и краћи осврт на све етапе у програму. Циљеви радионица су били: усталити посете библиотеци, упознати децу са фондом библиотеке, научити децу да се самостално сналазе у просторијама библиотеке, развијање такмичарског, али и тимског духа, јачање другарства, хуманости и заједништва, разбијање предрасуда, смањивање треме пред и у току јавног наступа, охрабривање деце да крену или да наставе да развијају своје таленте за уметност и спорт, јачање свести о значају завичаја и његових тековина, стицање и продубљивање знања из различитих области, драмско изражавање и ликовно стваралаштво као одраз виђеног и запамћеног и говорно-језички развој.

У току говорно-језичких радионица, логопед Данијела Вулићевић је, примењујући своја знања и вештине, са учесника предшколског узраста у току радионице

имала циљеве: подстицање деце да говоре јасно, гласно и разговетно; развијање способности говора пред групом; подстицање разноврсне употребе говора у свакодневним животним ситуацијама; развијање способности слушања саговорника; богаћење речника; развијање способности коришћења говора у различитим улогама; подстицање коришћења говора у играма и драматизацијама и развој интересовања малишана предшколског узраста за дечју књижевност. Циљеви су дефинисани у односу на очекивана развојна достигнућа за предшколски узраст: правилна артикулација гласова, способност анализе и синтезе речи, разумевање реченица које имају више од пет речи, вођење монолога и дијалога, разумевање, закључивање и уочавање узрочно-последичних веза у вербалној комуникацији, препричавање бајки и прича и постављање питања: Ко? Када? Како? Зашто?

Метод рада и дидактичка средства за радионицу су били прилагођени интересовањима деце. „Дете има много тога да каже, да пита и да објасни. Радозналост и отвореност ка стварности буди његова бројна и разноврсна интересовања.

Интересовања стварају психолошку усмереност према одређеним садржајима и одређеном понашању, попут посматрања, постављања питања, експериментисања, анализе, проверавања, истраживања, укључивања у социјални свет (Мара Шаин и Славица Чарапић, Корак по корак 3, Креативни центар, Београд, 2012).

Наставак у следећем броју...

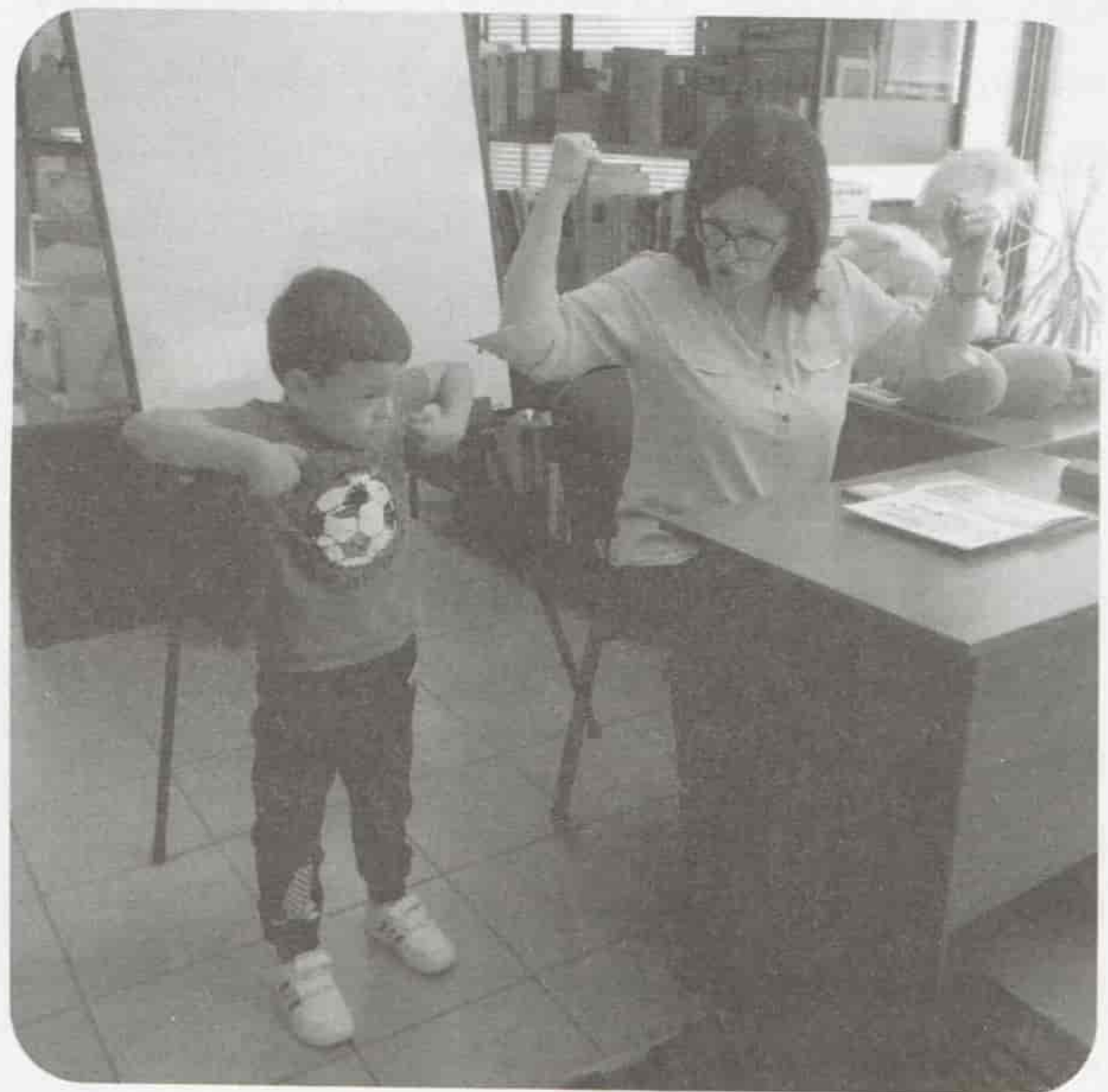

Фото: Архива Библиотеке

Данијела Вулићевић

ДАН БИБЛИОТЕКЕ

ЈУБИЛЕЈИ

Овогодишњи Дан Општинске библиотеке „Слово“ из Лапова обележен је трима манифестацијама.

Два програма за децу, Књижевна уживаоница са Александром Јањушевићем 11. августа и Рођендаоница 15. августа, организоване су оквиру здружене манифестације под окриљем Општине Лапово са називом „Лето у Лапову 2023“ и традиционалне библиотечке манифестације „Летовање у библиотеци“. Музичко-поетско вече „Саша и пријатељи“ Библиотека је организовала у вечерњим часовима 15. августа у Малој сали Културно-туристичког центра „Стефан Немања“. И овај програм је био у агенди „Лета у Лапову 2023“. Сви програми којима је обележен Дан лаповачке библиотеке финансирани су из буџета Општине Лапово. Иначе, 15. август је дан оснивања Општинске библиотеке „Слово“ и она је ове године обележила 28 година постојања и рада.

Фото: Стеван Стефановић

„Књижевна уживаоница“ је читаоницу Библиотеке попунила до последњег места. Осим сталних учесника наших летњих радионица, програму су присуствовали малишани из Предшколске установе „Наша младост“ и деца из Удружења за особе са инвалидитетом „Зора“. У интерактивном једносатном програму присутни су са одличним Александром Јањушевићем „прошетали“ кроз његово песничко стваралаштво за децу. Посебно нас радује наставак

сарадње са овим марљивим и надареним крагујевачким књижевником за децу који је управо у Лапову, пре девет година, у част Светског дана поезије, отпочео своје књижевне сусрете са најмлађим читаоцима.

Фото: Љиљана Стефановић

Александар Јањушевић је идејни творац и председник Удружења „Где су књиге нема бриге, а у септембру ове године у Крагујевцу је, уз подршку Града Крагујевца и Министарства културе одржан Пети међународни фестивал дечјег стваралаштва „Желим да будем дете“. На овом фестивалу неколико година учествује и Теодора Симић, ученица седмог разреда Основне школе „Светозар Марковић“ из Лапова, учесница наших књижевних радионица и једна од најактивнијих корисника библиотечког фонда.

Поводом Дана библиотеке, Александар Јањушевић је поклатио примерке својих књига библиотеци, али и лаповачком вртићу, „Зори“ и Теодори Солунац чији се рођендан најближи библиотечком.

„Рођендаоницу“ је водила Данијела Вулићевић, дипломирани библиотекар и вршилац дужности директора наше установе. На сам рођендан, у преподневним часовима, малишани су, уз тарту и сокиће, песмом, смехом и топлином испунили срца лаповачких библиотекара. Нису изостале ни омиљене игре: пантомиме, глуви телефони, асоцијације и лимбо-денс.

Музичко-поетско вече „Саша и пријатељи“ окупило је љубитеље поезије и познатих српских мелодија. У програму су учествовали: Саша Пилиповић, Владимир Перић, Горан Јоксимовић, Александар Јеленић, Стеван Стефановић, Топлица

Бранковић, Јелена Танасијевић и Данијела Вулићевић.

Програм „Саша и пријатељи“ је одличан колаж чији је идејни творац и реализатор Саша Пилиповић, глумац Књажевско српског театра из Крагујевца. Већ пола године се изводи у Кући Ђуре Јакшића у Крагујевцу, али и у другим градовима.

Присутне је поздравила Данијела Вулићевић рекавши: „Одлуком Скупштине општине Лапово 15. августа 1995. основана је установа у којој са поносом радимо. Трудили смо се да наша кућа са књижним фондом од преко 30000 примерака и завичајним фондом од 5000 библиотечких јединица, коју посећује 900 чланова, буде дом свим љубитељима књиге, читања и културно-едукативних програма.

Захваљујем се свим присутним на подршци, нарочито Општини Лапово и Културно-туристичком центру „Стефан Немања“, а Стевану Стефановићу, председнику Књижевног клуба „Милорад Бранковић“ на помоћи у организовању ове вечери. Сањи, Гоци и мени је част што смо библиотекари баш у Лапову.

Фото: Архива Библиотеке

Учесници су својим наступима учинили вече незаборавним. Саша Пилиповић, а нарочито Горан Јоксимовић, начелник Школске управе у Крагујевцу, говорили су надахнуто и похвално о раду лаповачке библиотеке.

И док је публика уживала у сваком акорду и сваком стиху, уз звиждук воза који

је управо прошао пругом удаљеном двадесетак метара, у салу су се дошуњале речи књижевника Бошка Протића:

„Док је било возова, тек напуштањем Лапова кретао сам на пут, а силаском на перон железничке станице, опет у Лапову – враћао се кући.

Децембар осамдесет и неке: шкрипа кочница и блага инерција која тера да кроз ходник вагона потрчим напред. ЛАПОВО! Вратио сам се! Воз одлази ка Београду. Испраћам га са МОГ перона. У МОМ Лапову. У МОМ Крагујевцу. Код куће сам! Дуго путовање је завршено.

Неће ми Лаповци, Лаповљани а богами ни Лаповчани, замерити на овом присвајању њихове вароши. Нисам једини Крагујевчанин који Лапово осећа као продужени део Крагујевца, пободен крај пруге која нас је повезивала са светом и другим људима, земљама, морима...

Други (мој) знамен Лапова је – Библиотека. Она коју сам гледао, више од три деценије, како расте, шири се, мења облик и постаје ово што је данас: уточиште за суграђане којима је потребно више од речи са ТВ екрана, више од трача уз кафу, више од пасивног посматрања света – сигурна кућа за здрав разум.“

Фото: Архива Библиотеке

Душанка Папић, виши дипл. библиотекар
dudapapic@gmail.com

Драгана Петрић, виши дипл. библиотекар
bibl.zavicajno@gmail.com

Народна библиотека „Вељко Петровић”
Бачка Паланка

8. ОКРУГЛИ СТО ЗАВИЧАЈНИХ БИБЛИОТЕКА

СТРУЧНИ СКУПОВИ

Рукописна грађа у завичајним фондovima библиотека: од аутографа до типоскрипти. Зборник радова (уред. Хадија Цигал Кријешторац). - Библиотека „Вук Караџић” Пријепоље 2023; 158 стр.

Библиотека „Вук Караџић” из Пријепоља 8. јула 2022. године била је домаћин годишњег стручног скупа - Округли сто завичајних одељења библиотека. Скуп се организује у оквиру обележавања Дана Пријепоља, регионалног је карактера и сваке године окупља библиотекаре из Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине са идејом повезивања и сарадње библиотекара завичајних одељења. Тема 8. Округлог стола била је „Рукописна грађа у завичајним фондovima библиотека: од аутографа до типоскрипта“. Тим поводом објављен је и истоимени зборник радова који је уредила Хадија Цигал Кријешторац. Зборник садржи 11 прилога са Округлог стола, чији учесници су били представници различитих типова библиотека из Београда, Сарајева, Крагујевца, Обреновца, Врања, Врњачке Бање, Ваљева, Зрењанина, Пријепоља, Пљеваља и Бијелог Поља.

Аутори су се у својим радовима бавили темом рукописне грађе са различитих аспеката. С обзиром да је реч о грађи која по много чему специфична и оригинална, а њен значај као извора за проучавање различитих завичајних тема неоспоран, њено баштињење у завичајним фондovima библиотека је оно што библиотеке чини посебним и јединственим.

Зборник почиње текстом Душана Нико-

дијевића из Народне библиотеке Србије на тему „Рукописи и завичајни фондови - шта ћемо и како ћемо?”. Различите институције културе архиви, библиотеке и музеји у својим фондovima сакупљају, чувају и штите између осталог и рукописну грађу. Тај моменат утиче и на проблеме приликом дефинисања статуса и обраде рукописа у поменутиим институцијама. Непостојање библиотечких стандарда за обраду ове врсте грађе, подстакли су аутора да представи начин обраде рукописа у Одељењу посебних фондова Народне библиотеке Србије, са освртом на историјат прикупљања грађе и проблемима при обради исте. Такође, он даје кратку анализу стања рукописа у општинским библиотекама у Србији, као и предлоге у вези са начином обраде.

Рад Хатице Демировић из ЈУ Библиотеке Сарајево, бави се рукописном књигом као носиоцем културног памћења. Наиме, два раритета примерка Шејх Садије „Ђулистан” чувају се у фонду ове Библиотеке.

Њихова вредност кроз осам векова постојања, читава се како кроз библиографску вредност примерака, тако и у специфичности израде и опреме раритета, али и садржајне актуелности, савремености и промовисању универзалних вредности.

Следи прилог аутора из Народне библиотеке „Вук Караџић” из Крагујевца (Гордане Вучковић, Марије Шаренац и Мирка Демића) који су представили ретроспективу најзанимљивијих рукописа који се налазе на Завичајном одељењу. Реч је о рукописној оставштини у виду легата који чувају у свом фонду. Посебан акценат стављен је на рукописну грађу Зарије Д. Вукићевића која се издваја од других по обимности и разноврсности, а доступна је широј публици захваљујући едицији *Легатум*.

Рукописна заоставштина Милутина Бојића, стручни је рад библиотекара Олге Јечменице и Андрије Сагића из Библиотеке „Милутин Бојић” из Београда. Уз помоћ партнерских институција, породице Бојић, софтверском и хардверском подршком,

Библиотека је успела да корисницима представи и стваралачки опус Милутина Бојића који се не налази у њиховој Библиотеци. Овим активностима дат је смер новом начину очувања и промоцији културне баштине.

Хадија Цигал Кријешторац из библиотеке домаћина преставила је рукописну заоставштину поезије Владислава Веселиновића Тмуше (58 листова у изворном облику), која је дуго година била непознаница и за средину из које је потекао. Ангажовањем библиотеке „Вук Караџић” из Пријепоља, уз подршку породице, Музеја књижевности и позоришне уметности из Сарајева и архива, та неправда је исправљена, али је учињен и корак даље: грађа је сада дигитализована и доступна на дигиталној платформи Дигитална библиотека Пријепоље. Све учињено говори у прилог томе да су библиотекари као археолози за рукописе, истраживачи и тумачи документарне, уметничке, естетске вредности текста са циљем проучавања историје писма, историје друштва, појединаца, приватног и друштвеног живота.

Ивана Јаношевић и Александар Поповић из Библиотеке „Влада Аксентијевић” Обреновац, говоре о рукописној грађи која се чува у Завичајном одељењу ове библиотеке у изворном облику, али и као дигитална копија: летописи цркава и школа као и рукописи обреновачких писаца (Витомира Радовановића и Милосава Бојића). Рад се бави и резултатима планираних и предузетих активности на проналажењу те грађе, њеном описивању, заштити, чувању и презентовању.

О коришћењу нових медија у популаризацији рукописне грађе Библиотеке ЈУ Сарајево, пише Есме Бајрактаревић Рожман у свом раду под називом „Рукописи Хасана Кикића из фонда завичајне збирке”. Први пројекат дигитализације фонда Завичајног одељења, реализован је 2003. године у сарадњи са Библиотеком „Алија Исаковић” из Градачца. Овим активностима скренута је пажња на специјалне збирке, њихову вредност, олакшано је попуњавање

и комплементирање постојећих збирки, обезбеђена заштита и рестаурација, као и адекватан смештај и лакша доступност.

У прилогу „Рукописна грађа као сведочанство културе”, ауторка Сања Бундало из Библиотеке „Бора Станковић” описала је рукописну грађу који се чува на полеђинама разгледница. Реч је о некњижној грађи која припада збирци др Јована Хаџи-Васиљевића и као таква је документ јавне и породичне историје, чувар записа о времену, људима, догађајима и важна је компонента културе. Поред дигитализације која је реализована, идеје за популаризацију овог фонда, ауторка види и у сарадњи са музејима и архивима кроз издавање репринта вредних јединица.

Рукописи у фондовима библиотека издвојени су у посебне збирке и представљају реткост. Сређивању рукописне грађе претходи проучавање историје личности или институције од које рукописи потичу. У тексту „Рукописна грађа у фонду Народне библиотеке „Др Душан Радић” у Врњачкој Бањи”, аутор Марија Петковић истакла је значај постојања рукописне заоставштине Миодрага Б. Протића и др Душана Радића у фонду библиотеке у процесу проучавања прошлости Врњачке Бање и живота и рада завичајних стваралаца. Кроз одговоран однос према тој врсти грађе и њеним правим вредновањем пружа се могућност научног рада и истраживања новог на основу знања о постојећем.

„Рукописна грађа Петра Пајића у Музеју завичајних писаца Ваљевске библиотеке” - Виолете Д. Милошевић даје увид у јединствену документа из ране младости овог значајног српског књижевника који до сада нису објављивани. Реч је о бележници са песмама писаним у време његових гимназиских дана 1953. и 1954. године, писмима и разгледницама као и споменар бележница која садржи личне белешке Петра Пајића и његових школских другова, од којих ће неки касније постати значајне личности. Искуства проистекла током прикупљања материјала за поставку изложбе говоре у прилог томе да обим грађе

не мора бити пресудан, јер и на основу неколико докумената може се доста сазнати. Поред објављених монографских публикација, изазов је пронаћи рукописе и други документациони материјал који даје прилику да се аутору изнова враћамо, посматрамо и анализирамо сваки пут из другог угла.

Зборник закључује рад Ненада Дајића из Градске библиотеке „Жарко Зрењанин“, а односи се на рукописе Тодора Манојловића, који су се нашли на листи приоритета када је донесена одлука о процесу заштите и дигитализације рукописне заоставштине Зрењанинске библиотеке. Пре самог процеса дигитализације, грађа је пописана, каталошки обрађена и објављена у „Каталогу старих и ретких књига“ Градске

Данијела Вулићевић

ПЕЊАЊЕ НИЗ СТЕПЕНИЦЕ

ЗАВИЧАЈНИ ФОНД У издању Издавачке куће „Бесани“ из Београда ове године је у тиражу од 100 примерака у Едицији „Мезанин“ објављен роман Горице Нежић „Пењање низ степенице“. Ова књига посвећена је ауторкиној мајци.

Горица Нежић је рођена у Смедеревској Паланци 1973. године. Похађала је Основну школу „Светозар Марковић“ у Лапову. Након завршеног школовања на природно-математичком смеру Гимназије „Светозар Марковић“ у Јагодини, дипломирала је на Фармацеутском факултету у Београду. Пре четири године се породично одселила из Лапова у Нови Сад.

На задњој корици публикације нашао се коментар једне од најактивнијих читатељки у Лапову Сузана Жугић, лекара по занимању, о првој књизи Горице Нежић:

„Једна обична прича подсећа нас да није све тако обично, лишено осећања и потраге за смислом. Горица пише искрено и храбро. Док читаш, клизиш у причу сасвим природно, дишеш и мислиш заједно са ликовима. Ненадано се сећаш неких својих сунчаних јунских дана и неких драгих људи.

народне библиотеке „Жарко Зрењанин“.

Текст Зборника на крају доноси и кратак преглед одржаних стручних скупова (учесници и теме) од 2014. до 2022. године.

Хадија Џигал Кријешторац као уредница Зборника, још једном је подсетила на циљ покретања стручног скупа завичајних одељења: повећање видљивости ових фондова и њихова афирмација, поспешивање истраживачке активности библиотекара завичајних одељења у регији, размене искустава, подстицање стручног и научног начина представљања библиотечких завичајних ресурса. Као резултат тога је и овај Зборник који је нови формат приказивања резултата и закључака скупа кроз објављивање писаних радова изложених на Округлом столу.

Преплављује те мала и сасвим једноставна радост живљења. У потрази за смислом живота, ова прича, истинита, искрена и емотивна, скида маске стереотипа са наших лица.“

Роман „Пењање низ степенице“ заузео је место у монографским публикацијама Завичајног фонда Општинске библиотеке „Слово“, а за читаоце нашег листа ево једног одломка:

Дан када су јавили да је умро Ђорђе Балашевић био је обичан „ковид дан“, умрли су се претворили у бројеве, тестирани исто, а ја сам помислила да ћемо се привикавати на цифре, две-три хиљаде тамо-овамо. Ако је то уопште могуће? И било је, све док не закачи неког твог без кога не можеш да замислиш даљи живот, а старосне границе су се померале... Али Ђорђе Балашевић је неко ко „не може да умре“, просто не постоји ништа што би њега убило. Измислили су свашта, и то сам носила у глави као неку нову, безимену боју, коју никако не могу опростити онима који знају само за плаву, црвену, жуту... Шта је знао Ђоле Балашевић о мени? Баш ништа. Чак ни да постојим. Мени се чинило да ме јако добро познаје, много боље од многих па и од мене саме, попут оног: „Знам, и ја сам то мислио, доживео, осећао, али не умет да објасним.“ Запнем на речима али слике се уредно ређају. Ситнице су ме увек добијале или губиле.

Кристина Миладиновић

ПРОГРАМ „ГОДИНЕ УЗЛЕТА“

„Ништа није трајно осим промена.“

Хераклит

ОБРАЗОВАЊЕ У Предшколској установи „Наша младост“ Лапово од септембра 2022. године примењују се нове Основе програма „Године узлета“. Процес промена се одвија континуирано, не постоје коначна решења јер се промене одвијају у јединственом контексту васпитно-образовне установе. Кренули смо најпре од промена у простору, простор у вртићу представља трећег васпитача уколико је опремљен тако да структура, материјали и средства позивају децу да се укључују у смислене и аутентичне изборе, решавање проблема, откривање и преиспитивање. Кроз игру у простору деца имају могућности да развијају идеје, испробавају их, уче једни од других, експериментишу, испољавају своје мисли и осећања, истражују околину.

Ми, као чланови колектива себе видимо као учеснике промене који се, заједно са родитељима и децом, питају о промени, важан нам је доживљај заједничког власништва над променом. Део смо животне заједнице.

Развијамо реални програм који је заснован на принципима: усмереност на односе, животност, интегрисаност, аутентичност, ангажованост и партнерство.

Партнерство са породицом је јачано кроз реализацију пројеката са децом, кроз саветовалиште, посете породицама, кроз различита и бројна предавања, фокус групе, радионице, брошуре. Трудимо се да вртић буде место које ће да емитује добродошлицу и уважавање породице.

Континуирано радимо на унапређивању компетенција стручњака у нашој установи. Представљали смо радове наших меди-

цинских сестара, васпитача, педагога на стручним сусретима и скуповима на нивоу Србије.

Деца уче истовремено свим чулима и целим телом, уче интегрисано, кроз игру и истраживање. Деца уче у њима смисленим ситуацијама, не уче вербалним преношењем и усвајањем готових знања. Деца су активни учесници у заједничким активностима, уче кроз богата искуства, кроз различите начине изражавања, кроз игру и истраживање. У темама/пројектима које реализују васпитачи деца су коистраживачи са вршњацима, васпитачима и другим одраслима. Настојимо да се кроз програм деца осећају уважено и компетентно. Градимо заједницу која учи.

Фото: Архива вртића

Наш вртић је део окружења у ком функционише, сва места у локалној заједници су места заједничког истраживања и учешћа деце и одраслих.

Фото: Архива вртића

Стеван Стефановић

„РИЈЕКА СУЗА И НА ЊОЈ ЛАЂА”

КУТАК ЗА МЛАДЕ

Пре деведесет година 13. септембра рођен је један од највећих југословенских песника... Човек чије су песме обележиле седамдесете године двадесетог века, човек чије песме и дан данас знају напамет буквално милиони људи широм *Наших Земаља*, човек уз чије песме се вриштало и плакало, човек уз чије је песме десетине хиљада људи певало на сав глас или их шапутало тихо као молитву уз светла упаљача...

Написао је двадесет књига поезије, четири романа и неколико драма, али овај део његовог стваралаштва остаје у запећку иако су му и збирке поезије читане и драме извођене, Душко остаје познат јер је сарађивао са најпознатијим поп и рок ауторима широм Југославије, писао је текстове за Здравка Чолића, Бијело дугме, Индексе, Арсена Дедића, Тешку индустрију, Вајту, Јадранку Стојаковић, али и за Жељка Јоксимовића и Неду Украден...

Већ са 27 година издаје прву књигу и убрзо добија посао на ТВ Сарајево, где ради дечију емисију: „Шта деца знају о завичају“, и као афирмисан песник постаје писац текстова за сарајевске рок бендове, што је до тог тренутка било незамисливо.

Једноставно, његови стихови имају такву метрику, да је композиторима било лако да их претварају у песме. Тако је за око три стотине Душкових песама написана музика и оне су отпеване...

Прву песму за Бијело дугме написао је прве године постојања Бијелог дугмета 1974. и била је то песма „Главни јунак једне књиге“... која излази као сингл.

Такође, пре другог студијског албума Бијелог дугмета, Горан Бреговић на текст Душка Трифуновића компонује песму „Тајна веза“, изводи је у пратњи загребачког гудачког квартета, на турнејама широм Југославије. Ову песму је пре Бијелог дугмета изводила и Јадранка Стојаковић, а за потребе филма о чувару затвора у Сарајеву, међутим песма постаје прави хит тек кад глас Жељка Бебека додаје нове нијансе емоцији песме, претворивши је у љубавну песму...

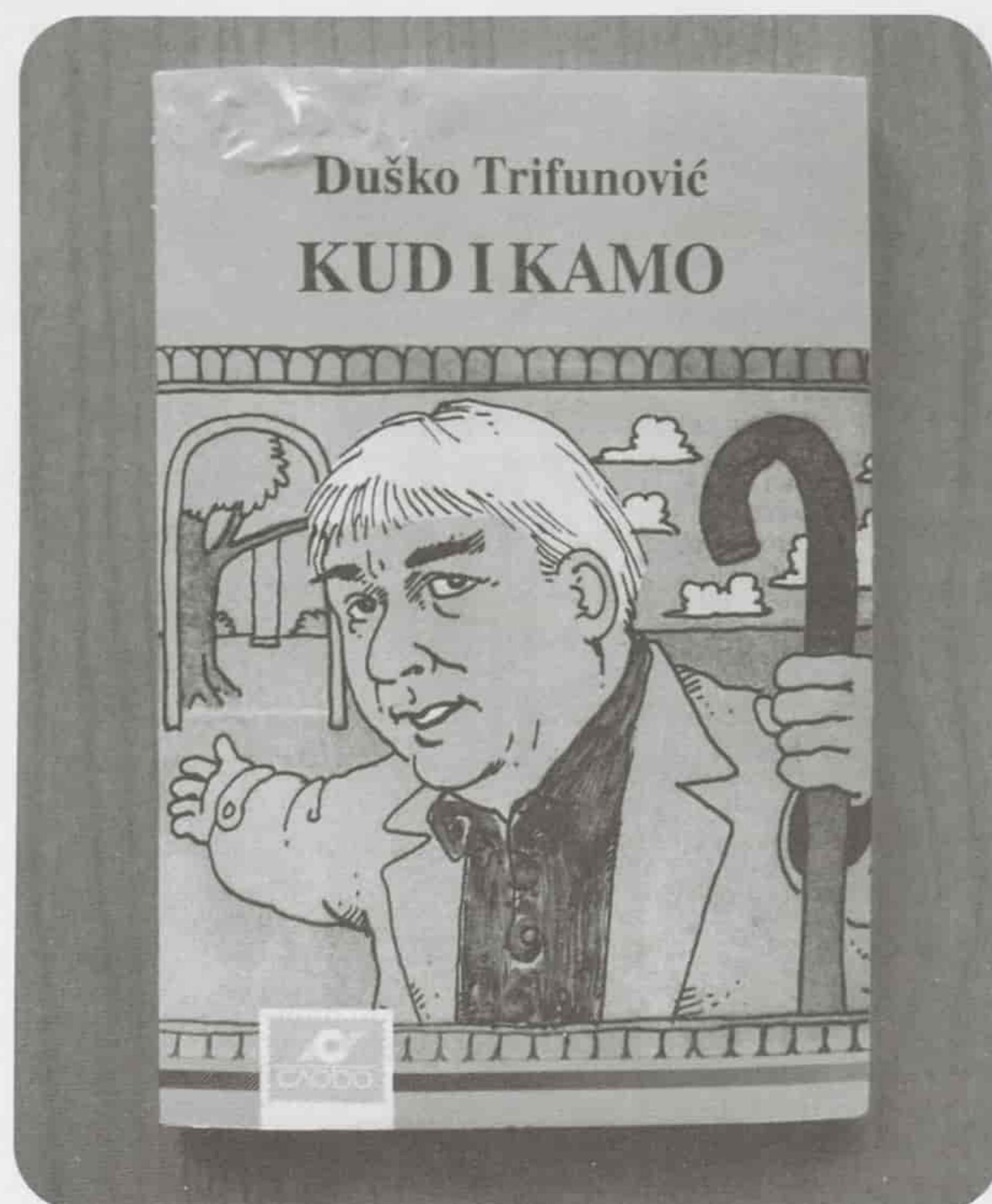

Фото: Данијела Вулићевић

*Има нека тајна веза, за све људе закон
крут...*

*Њоме човјек себе веже, када бира себи
пут...*

*Сидро које лађу чува, да не буде бури
плијен...*

Тоне скупа са том лађом, јер је оно дио ње..

*Има нека тајна веза, тајна веза за све
нас..*

Да би потврдио да популарност није случајна и производ инстант хитова, Бреговић са целом поставком Дугмета одлази у Подриње, у село Борике, где припрема албум „Шта би дао да си на мом мјесту...“ који је по оцени рок критичара, најзначајнији југословенски хард рок албум. Насловну нумеру написана је опет на текст Душка Трифуновића:

*Шта би дао да си на мом мјесту, да те
мрзе а да ти се диве*

Шта би дао?

*Шта би дао да можеш овако: Дићи руке, а
пук да те слиједи*

Шта би дао?

Шта би дао за велику гесту...

Мјесто свога да твој живот живи..

Шта би дао?

Да л би и ти у свом срцу плако

Као што се моје срце леди..

Да л би и ти?

Ти, буди сретан сад, што си преко пута

*И, што нас страшни лед, над провалијом
дијели*

Јер ово је мојих пет минута

А пред тобом стоји... живот цијели....

Ова песма је обележила вртоглави успех Бијелог дугмета, али овде желим да истакнем и лед и тугу у срцу песника чије је речи попут Роберта Планта певао Жељко Бебек свом врхунцу, вокаланом и животном...

Песме су снимљене у студију Ер рекординг у Лондону. Занимљиво је да је Драги Јелић, највећи српски гитариста, који се у то време вратио са служења војног рока, након што је видео Дугмиће придошле из Лондона (Бреговић и екипа носили су светлуцава одела са шљокицама, велике цилиндри и сребрне звонарице, попут чланова групе Лед Цепелин) без трунке сујете је рекао да је поносан што ми у Југославији имамо такав, светски бенд.

Овај албум био је најпродаванији албум Југотона до тада, у тиражу од преко 200000 примерака. 1979. године као сингл, а наредне на албуму *Доживети стоту* излази песма *Пристао сам бићу све што хоће...*

*Пристао сам бићу све што хоће, ево
продајем душу врагу своје*

*И остаћу само њена играчка, после ове игре
кад ме сломе...*

Кад ме мирно сломе...

Пристао сам бићу све што хоће...

*Мислио сам да се звијери боје, ове ватре,
која траг ми прати...*

И то сам мислио...

*А сад носим како ми га скроје, по мени се
ништа неће звати...*

По мени се ништа неће звати...

*Заблуде сам, ево, престао да бројим, немам
коме да се вратим кући...*

Немам коме...

*Докле пјевам дотле и постојим, пријатељи
бивши, пријатељи будући,*

Пријатељи бивши...

Памтите ме по пјесмама мојим...

Интересантно је да је Бебек одбио да пева њена играчка, те је Бреговић делимично изменио текст и написао *црна тачка*. Ово је по мени један од најемотивнијих текстова Душка Трифуновића, написао је песму

уместо свих нас песника који остајемо скривени и непознати иза својих дела. Опет, као што је он песник коме се срце леди, он је тај који је мислио да се звери боје ватре која га прати, он је поета који нема коме да се врати кући, који је престао да броји заблуде, и њега треба да памтимо по песмама...

И заиста, осим што се на Палама једном годишње одржавају књижевни сусрети: Дани Душка Трифуновића, по њему се, још увек, ништа не зове.

Такође, у поменутом албуму *Доживети стоту*, у песми *Лова*, Бреговић користи пар стихова Душка Трифуновића...

*Глуна Црвенкапо из бајке,
ти још не знаш да су вук и ловац
копилани једне исте мајке
и ти би наивно као снегуљица заспала
сама са седам будала*

Своју сарадњу са Бијелим дугметом завршава песмом: *Милиција тренира стро-гоћу* коју је отпевао последњи певач Бијелог дугмета Ален Исламовић.

За Индексе је написао песму: *Ти си ми била
у свему нај, нај, нај...*

За Арсена: *У намјери да будемо исти...*

За Бисеру: *Падала сам...*

За Сребрна крила: *Нек живи љубав...*

За Тешку индустрију: *Живот је маске-нбал...*

За Вајту: *Буди добра до октобра, Било ми је
лијепо с тобом, Лејла, Златна рибица..*

Као што без Душка Трифуновића Бијело дугме не би било овакво какво га познајемо, тако без Душка, Здравко Чолић не би био најпопуларнији југословенски певач. По анкети рађеној на више хиљада испитаника најпознатија песма Здравка Чолића је *Главо луда*.

Не најбоља, већ једноставно најкара-ктеристичнија, песма по којој су испитаници препознавали Чолу, песма са којом суга индетификовали.

Текст је, наравно, написао Душко Трифуновић.

Годину дана пре него што је апсолутно неодољиви Чола завртео косицом и отпевао песму уз пратњу Локица, ову песму су певала још два извођача које овде нећу

именовати, и песма је остала апсолутно непозната.

Када су Чолићу рекли да Душка и њега повезује песма *Главо луда*, наш популарни певач је одговорио да је то смешно и даје веза њих двојице *Ријека суза и на њој лађа*. И да је то уједно, по њему, Душкова најбоља песма:

Не плачи душо, касно је, твој се роб уморио...

Златним сам сатом, некада, све наше дане мјерио...

Не плачи, ја немам наде, ти немаш стида...

Некада и тога било је... Међу ова четири зида...

И зато не плачи, твоје сузе ће падати на земљу која само сумњу рађа...

И зато не плачи биће тешко, када почне расти ријека суза и на њој лађа...

Лађа на реци од суза... је тако лепа лиричка песничка метафора каквих је јако мало у целокупној српској књижевности... И заиста, да је написао само ову песму Душко би стао раме уз раме са Дучићем и Шантићем...

Још једна Душкова песма коју је отпевао Здравко Чолић, а коју овде желим да истакнем је насловна песма на четвртом Чолином студијском албуму *Мало појачај радио*.

Најлакше је рећи: хајде срце гдје си, онда глупо потпиње:

што ме нема ових дана била си тако сама...

Лако ти је са мном, фолираш углавном...

Ја не могу против себе, ја ти нисам за те ствари,

Боље ме занемари....

Реци ми здраво, само то, оо, мало појачај радио....

Боље је не плачи, с нама је готово... Бриши кући...

Песма Душка Трифуновића која није отпевана, а на коју бих овде волео да вас подсетим је песма *Грешио сам*:

Грешио сам много и сад ми је жао... и што нисам више и што нисам луђе... јер само ће греси, када будем пао

бити само моји, остало је туђе...

Грешио сам признајем, нисам био цвеће...

Грешио и за вас који нисте смели,

Па са део мога греха нико неће...

А не бих га дао ни кад бисте хтели...

Последња, лабудова песма, Душка Трифуновића, иако је попут *Тајне везе* и песме *Главо луда* и раније отпевана је песма *Има нешто у том што ме нећеш*, коју је отпевао Жељко Јоксимовић:

Има нешто у то што ме нећеш, остављаш ми времена за друге,

Гледам како весело се крећеш, као лептир око моје туге...

Има нешто у том што ме нећеш, нешто чему сама не знаш име...

Има нешто у том што ме нећеш, а све значи не заборави ме...

Има нешто у том што ме нећеш, од те лажи начисто умрећу...

Има нешто у том што ме нећеш, и што ја тебе нећу...

И велики, авангардни, непоновљиви аутор најлепших југословенских песама, Душко Трифуновић умро је у Новом Саду 2006. у ком је живео након што је 1991. са још 150000 Срба напустио Сарајево, којем је дао идентитет, какав они што су остали у Сарајеву нису умели, оставивши нам непревазиђено песничко наслеђе да га памтимо по његовим песмама, по веселим девојкама које ће летети око наше туге као лептири, по лађи на реци суза, по непребројаним заблудама, и по томе што се по њему ништа неће звати...

Опрости нам Душко...

Фото: Данијела Вулићевић

ПУПАК

Тамо се није ишло тек тако. Морао је да постоји добар разлог, мада је било много боље ако је разлога било више, кад се већ иде да се поради што се више може. Зато су припреме вршене неколико дана.

Наравно, почињало је дискусијом, чија основна тема је била дилема да ли да се иде или не, да ли би то потребно могло да се одради и без одласка или је лично присуство неопходно. Стране које су узимале учешће у дебати су били Бака и Деда. Од ујутру до увече су износили аргументе за или против, врло темељно образлажући обе опције. Разговор на ту тему се водио и током оброка. Тада су углавном користили глаголе и заменице. Сестра и ја смо збуњено жвакале, пратећи разговор као партију пинг-понга, покушавајући да схватимо о чему се ту заправо ради и ко ће куда, зашто, можда, да ли ипак и када да иде. Сваки покушај да сазнамо о чему је реч, био би прекинут строгим: »Није то за децу, поједите, па напоље на играње«. Јасно да је то само доприносило нашој додатној радозналости, због чега су нам уши расле за два броја у покушају да ухватимо неку реч између редова, и откријемо која мистерија је на делу. Додуше, узалуд. Њих двоје су могли да држе курс конспирације тајним службама.

Када је позитивна одлука, наравно после бар два преспављивања као неопходна услова за испуњавање критеријума зрелости и поузданости, била донесена, Бака и Деда су прелазили на оперативно разрађивање плана. То је значило да је Деда пажљиво отцепио лист папира из неке од наших до краја неискоришћених свезака, пресавио га на пола, руком одмакао миље на столу, зашиљио оловку и позвао своју бољу половину да му се придружи. Бака је, у то име, рукама загладила одећу на себи, поправила фризуру, уздахнула и села. Следило је таксативно записивање задатака, који се морају обавити када се тамо оде. Сестра и ја смо и даље биле ускраћене за основне, тако интригантне, информације. Деда је писао ситним, извежбаним рукописом, дисциплиновано и тако равно да му ни

линије, ни квадратићи, на поменутом папиру, заправо, нису биле потребни. Уосталом, није џабе свој век провео као строги, чак можда и престроги, учитељ и директор сеоске школе. Код њега је све морало да буде под конац. То су пратиле и проверавале очи које су севале сјајем и бојом очију љутитих гусана. Уз давање сопственог примера, који је Дедина слова чинио јасним, нагнутим под истим углом, сигурним у сваком њиховом кораку. Бака је, са друге стране стола, будно пратила писање. Пензионисана учитељица је, сваког трена, била спремна да прискочи и исправи могућу грешку, чак иако јој је било јасно да је немогуће да је Деда направи. Повремено је, ипак, Бака спуштала свој танки, смежурани прст, брижљиво негованог нокта, на списак у стварању, али га је брзо повлачила пред Дединим оштрим погледом, којим јој је без речи давао до знања да код њега нема шта да се контролише, а камоли поправља. Завршетак овог процеса је означавао Бакин дубоки уздах, и Дедин куцкај оловком, којим је невидљиву тачку стављао у десни, доњи угао папира, па га пресавијеног стављао у шлајпик. Ова реч је, у дугом међувремену мог одрастања, ишчилила из употребе, а тада, у другој половини прошлог века је означавала новчаник. Никада нисам сазнала одакле је стигла, али за разлику од новчаника који је јасно говорио да у њега иде новац, шлајпик је био крајње мистериозан, јер се није знало шта су шлај, пик или шлајпи.

После тога се одлазило на још једно преспављивање, неопходно да се слегне написано.

Трећег дана припрема, Бака је вадила пеглу из ормана, на трпезаријски сто стављала старо, закрпљено ћебе, четири пута пресавијено и на њега дедину кошуљу. Панталоне су, висећим стилем чекале на столици, заједно са сакоом. Лижући кажипрст, Бака је испробавала врелину пегле, чуло се кратко цврчање. Када је кошуља била брижно испеглана, на ред су долазиле панталоне. Кроз прозачну газу се, под врућином, дизао облак паре, мењајући трпезаријску микро климу у амазонску. Том приликом се и пеглерки драматично сузио поглед на свет, очи су јој се једва назирале иза замагљених наочара. Без обзира на те препреке, Дедине панталоне су ускоро имале

такву ивицу да се особама ненавиклим на рад са оштрим предметима није препоручивало да им преблизу прилазе.

Последњим снагама, више напамет но што је могла да види, Бака је пеглом прелазила још преко сакоа, завршавајући ту акцију кратким и задовољним: »Ето«. Том истом речју је затим Деда, уз климање главом, давао прелазну оцену њеном раду, успут скинувши са опегланих предмета длацице, које је само он видео. Пред то преспављивање, из собе наших предачких завереника се чуло шапутање, и повремено шиштање, сувише тихо да би нас две коначно могле да прислушнемо о чему се ради и где је то »тамо« куд се Деда намерио.

Јутро које је затим свануло је било битно другачије од оних на које смо навикле. Деда је нестао, а заједно са њим и бела кафа коју нам је редовно доносио у кревет. Све што је Бака имала да нам каже је било: »Вратиће се брзо«. Та кратка реченица је у себи садржала сушту супротност изнесене тврдње, такорећи била је јако сумњива. У то име је Сестри и мени приређен оскудан и убрзан доручак, »једите пекмеза и леба, шта вам фали, то је здраво«. Пре подне се вукло као гладна година, из подрума се чула лупа поклопаца о шерпе и шерпи о недужни шпорет, која је одавала Бакину нервозу. Она се потврђивала и кратким одговорима заинтересованој комшиници, налакћеној на заједничку тарабу: »Отишао је, данас се враћа.« Куда и зашто, ни она, ни ми још увек нисмо могле да сазнамо.

Ипак су, око поднева, ствари почињале да се мењају. Бака нас је постројила, наредила умивање са обавезном контролом резултата, уз упутство да колена имамо посебно да орибамо, јер је »просто срамота да девојчице имају таква прашњава и зелена колена«. Огреботине и убоје није помињала, то и тако није могло да се опере.

После испуњеног задатка, додатно нас је истрљала мокрим пешкиром, којим су комотно и коњи могли да се тимаре, и који је на нама остављао ружичасте трагове Бакине прилежности. Затим смо се нас две предале, односно дигле руке увис, да би на нас биле навучене свеже испеглане хаљине. Оне које су нам облачене само за посебне прилике, када је требало да изгледамо »пристојно и како бог заповеда«. Ово божје умешавање у изглед девојчица на распусту у селу нам никада није било јасно као

појава, али нико од одраслих није био заинтересован да нам то религиозно питање детаљније објасни. Следило је седање на столице, коју је Бака покрила чистим чаршавима, да случајно негде не поткачимо или испрљамо хаљине, обување белих, кончаних доколеница на декоративно распоређене рупе, и црних ципелица на којима смо могле да се огледамо. Онда нас је Бака огрнула свиленастим марамама и приступила чешљању, које су пратили коментари по питању некавалитета наше косе, али и невероватних ствари које је из ње ишчешљавала.

- Да ли је могуће да толико труња и лишћа скупите на глави? Где си се завлачила, откуда трње? Ово не знам ни шта је, одакле ти ово, је л то било живо, па умрло?

Обе смо добиле машне, ја са сваке стране главе, а сестра на врх исте, захваљујући чему смо давале утисак да је само питање тренутка када ћемо да полетимо. Тако упарађене смо морале да останемо да седимо, са нас су само скинуте оне заштитне мараме, и чекамо да се Бака уреди. Било је то нешто најдуже што је времену могло да се деси, растезано је до границе пуцања, где га је већ чекало наше стрпљење. На крају, када смо већ мислиле да је Бака побегла кроз прозор и емигрирала, она се појављивала, свеже натапиране косе, у хаљини из које је вејао мирис на чисто, о једну руку јој је била окачена црна ташница, а другом је са себе скидала непостојећу, последњу длацицу.

- Идемо! – командовала је Бака, и обе ухватила са руке, давши нам тиме до знања да ћемо се тако кретати до коначног одређишта, без мрве могућности да се мрднемо од ње и запрљамо.

Тако упарађене смо корачале сеоским сокаком, који се пружао дуж пруге са које се, на врућини, ширио мирис машинског уља, не дајући камилици која је уз пут расла да дође до изражаја. Када нам се бадњевачка железничка станица приближила на дохват руке, а пут почео стрмо да силази, прешле смо пругу, пазећи на камење које нам је шкргутало под корацима, масне пружне прагове и шине, све до стазице која је водила под велике кестенове.

Ту смо морале да седнемо и будемо мирне, иако је толико тога имало да се види и чачне. Рецимо, у дну једног од кестенова је из великог мравињака мраве водио пут уз

стабло, све до крошње. И са те зелене клупе се видело како носе мрвице, комадиће лишћа, траве. А, поред је растао жбун ружа сасвим сићушних цветова, које би тако добро дошле нашим луткама, али је наредба била да нема ни макац. У том чекању нас је својим присуством почастио и шеф станице, прилазећи одмереним кораком одговорне особе, стао би пред нас и са поштовањем скинуо железничарску капу, ставио је под мишку и лаганим наклоном поздравио Баку. Она би се осмехнула, нагињући главу као врабац. Шеф станице би помиловао нас две по главама и питао је:

- Локал?
- Локал – одговарала је Бака.
- Видео сам га јутрос.

Тај разговор нам није баш ништа говорио, тако да и није била нека штета што га је прекинуо писак локомотиве. Иза далеких багрењара се појавио густ дим и чуло познато »туду – тудум«. Стизао је воз. Бака је устала, ухватила нас опет за руке, шеф станице је вратио капу на главу, и сви смо кренули ка шинама. У облаку паре је стизао воз, заустављајући се уз шкрипу кочница и тутањ. Из њега су излазиле жене натоварене корпама, помажући једна другој да сиђу низ степенице, деца коју су путници подизали и додавали онима који су већ сишли, за одлазак из села упарађени домаћини са шајкачама на главама, ђаци и – наш Деда. Пришао би нам и све нас изљубио, само се шеф станице извукао са срдчним руковањем.

Кући смо се враћали брже но што смо стигли, Бака и Деда су корачали испред нас, коначно смо биле пуштене да ходамо саме, без држања, али са упутством да гледамо куд идемо, да не изгребемо ципеле, упрљамо доколенице и хаљине, да...

Код куће је следило колективно пресвлачење у непарадну, свакодневну одећу, постављање стола за ручак. Док је Бака, овај пут много тише, чангљала лонцима, Деда нам је уручио свакој по једну чоколадицу, наравно уз упутство да се прво једе ручак, па онда слатко, а и било би добро кад их не би одједном појеле, него нешто и за сутра сачувале.

Супу смо јели без разговора, и тек када је однета са стола, коначно смо могле да га питамо:

- Деда, где си био?
- У Лапову – важно је одговарао.
- Само у Лапову? – разочарано смо питале.
- Просто нам се чинило да сва она конспирација, упарађивање и планирање би требало да буду за нешто много веће од одласка у Лапово.
- Само? Како »само«?! – строго би поновио Деда.
- Па, ниси ишао негде...
- Где? Знате ли ви шта је Лапово? Лапово је пупак Балкана! Пупак Европе!

Уследило је предавање, које је наставак ручка бацило у други план, као и могућност да се, након завршетка истог, устане од стола. Сестра и ја смо морале да саслушамо све о стратешкој важности Лапова, у коме се укрштају, у чвор везују, сви возни правци који спајају север са југом, запад са истоком, о Првом светском рату и композицијама које су возиле војску и провијант, топове и муницију на север, али се онда враћале, све док се могло, пуне бегунаца, о Другом светском рату и бици код Стаљинграда која је почела, па стала, јер се чекало да стигне бензин преко Балкана, преко Лапова, о далеком западу и још даљем истоку, о свим путевима који се у том пупку укрштају...

За то време смо нас две збуњено покушавале да замислимо град мали као пупак или пупак велики као град. Поред нас су марширале војске, трговци, студенти, ђаци, здрави и болесни, важни и небитни, путници свих фела, свет који је текао крвотоком железница и сретао се, мимоилазио, застајао само на трен или остајао заувек, све оне којима је Лапово мењало животе и било пупак њихових судбина.

Лапово.

„Пупак Балкана“

(Општинска библиотека „Слово“, Лапово, 2020)

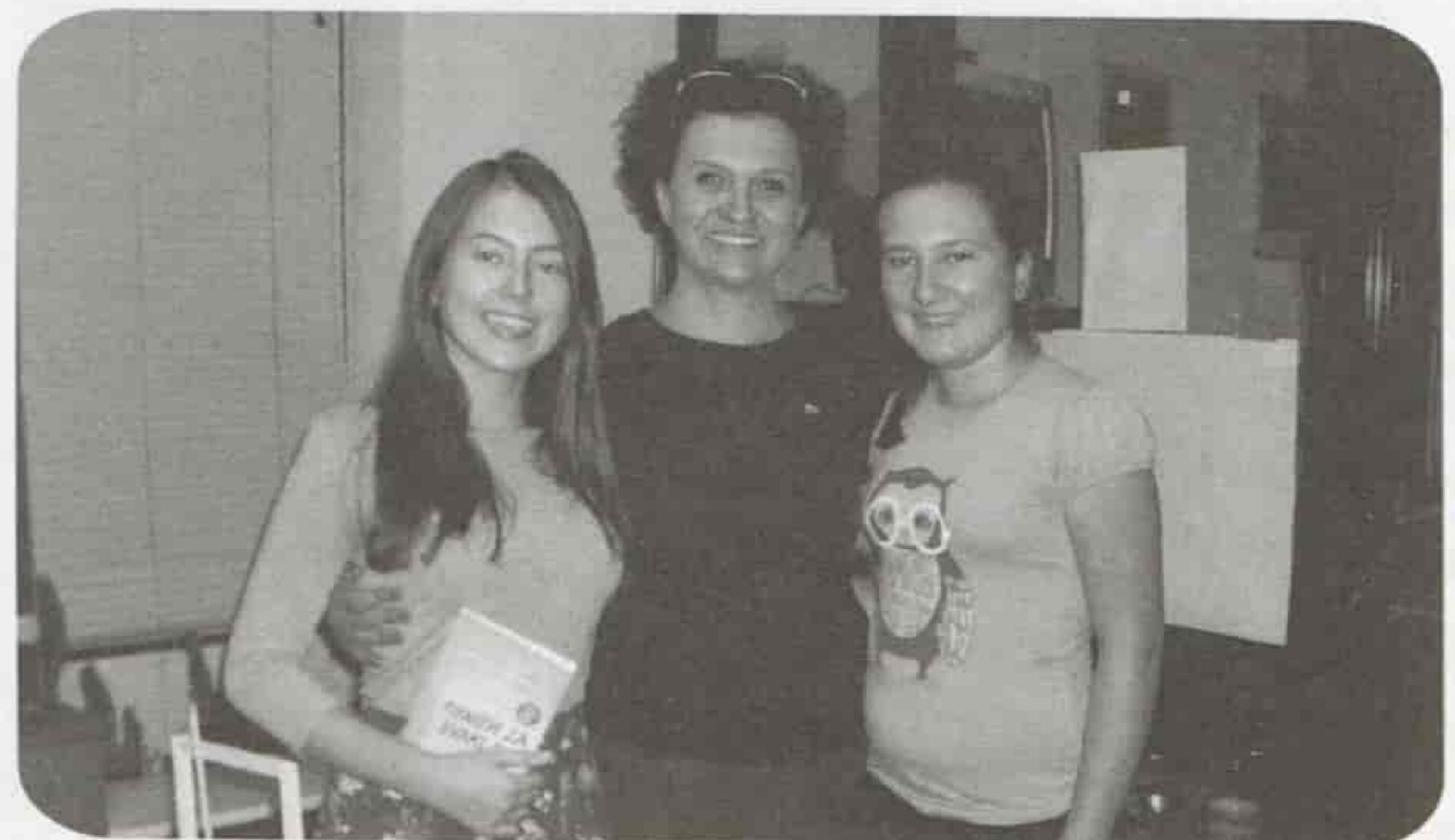

Фото: Архива Библиотеке

Милица Станковић

Лето у Лапову

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

Август 2023. године у Лапову је био обележен богатим и разноврсним културним, спортским и музичким програмом, осмишљеним и реализованим кроз сарадњу Општине Лапово, Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ – Лапово, Општинске библиотеке „Слово“ и лаповачких удружења и секција.

Четвртог августа летњи програм отворен је премијером филма „Кумова женидба 2“, Позоришно – филмског атељеа „Студио Д“ одржаној у бископској сали Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ – Лапово. У питању је шести по реду филм у продукцији овог студија. Недељу дана након успешне премијере, уследила је и реприза филма, а затим и почетак радова на седмом филму, комедији под називом „Кумова женидба 3“.

Фото: Архива КТЦ-а

Шестог августа оджана је манифестација „Витешки дан“, у организацији Удружења „Челична стража“ из Лапова, уз подршку Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ и Општине Лапово. „Челична стража“ окупља чланове из Лапова, Баточине, Крагујевца, Земуна и Београда. Удружење тренутно броји 15 чланова, а њихов рад је инспирисан раним средњим веком, раном старословенском и викиншким митологијом. Поред овог удружења, „Витешком дану“ присуствовало је Удружење „Погани“ из Неготина, „Црни медвед“ из Јагодине, „Свети кнез Лазар“ из Ја-

Фото: Архива КТЦ-а

године, „Грац“ из Трућевца и други.

Манифестација је отворена наступом КУД „Лапово – Марковац“ и изведбом песама Музичког састава „Одигитрија“. Витешки дан, одржан у дворишту ОШ „Светозар Марковић“ Лапово, пружио је прилику суграђанима да се упознају са изгледом једног витешког села и витешком опремом, да присуствују приказним витешким борбама, али да у њима и учествују. Такође, витезови су за најмлађе посетиоце осмислили различите игре са средњовековном тематиком и организовали такмичење у мачевању, стреличарству и избор за најлепши витешки костим или реквизит. По завршетку предвиђених активности, витезови су имали свој дефиле кроз Лапово, док су их на зачељу песмом пратиле чланице Музичког састава „Одигитрија“. Након успешно одржане витешке манифестације, мештани Лапова, али и посетиоци, имали су прилике да у парку испред Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ – Лапово уживају у наступу рок групе „Лустери“ из Аранђеловца.

Седмог августа 2023. године, у 11 часова у оквиру програма „Летовање у библиотеци“, одржана је креативна радионица под називом „Разгледница из Лапова“ у Општинској библиотеци „Слово“, док је у 19 часова истог дана у малој сали Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ – Лапово отворена Изложба слика и скулптура насталих на Ликовној колонији одржаној у јулу у етно комплексу „Дачини вајати“, на тему „Завичајне слике“. За потребе рада уметника на Ликовној колонији, Културно – туристички центар „Стефан Немања“ – Лапово обезбедио је боје и платна. На одржаној Ликовној колонији, изабран је и нови председник

Ликовног клуба „Светлост“ Лапово - Добраца Вучковић, један од оснивача клуба. Сваки учесник колоније израдио је по два рада, од којих је један припао Културно – туристичком центру „Стефан Немања“ – Лапово, чиме је обogaћен фондус Установе.

Фото: Архива КТЦ-а

На празник Трнова Петка, који је слава Општине Лапово и њених мештана, Општина Лапово је, након одржане Свете литургије припремила послужење за своје грађане у порти Храма Свете Параскеве. У поподневним сатима на Тргу краља Александра I, испред општинске зграде, Културно – туристички центар „Стефан Немања“ – Лапово је уз подршку Општине Лапово организовао долазак покретне играонице „Дамбико“ и у оквиру једнодневнoг програма „Деци на дар“, малишанима поклатио незаборавне тренутке. Истог дана, од 20 часова, на Тргу ђенерала Драже Михаиловића концерт је одржао Пеђа Јовановић и тако окупио више хиљада људи. Коришћење играонице, као и присуство концерту, било је бесплатно.

Фото: Архива КТЦ-а

У оквиру програма „Моје филмско лето“, уз подршку Министарства културе, а у сарадњи са дистрибутерском кућом Мобил 3Д, деветог, 10. и 11. августа 2023. године одржане су пројекције домаћих филмова који су током ове године били најгледанији и то: „Света Петка: Крст у пустињи“,

„Индиго кристал“ и „Комедија на три спрата“.

11. августа у 11 часова, одржана је Књижевна радионица са Александром Јањушевићем, у оквиру програма „Летовање у Библиотеци“ у организацији Општинске библиотеке „Слово“.

Фото: Архива КТЦ-а

Уз подршку Министарства за бригу о селу, Општина Лапово је и ове године организовала „Михољске сусрете села“, 12. и 13. августа 2023. године. У оквиру ове манифестације, 12. августа је, после више година паузе, одржан „Лаповачки котлић“, традиционално такмичење у припремању рибље чорбе, на платоу иза Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ – Лапово.

Фото: Архива КТЦ-а

За носиоце прва три места обезбеђене су вредне награде. Други дан манифестације „Михољски сусрети села“ осмишљен је тако да обухвати спортска такмичења, поставку изложбено-продајних штандова удружења, секција и појединаца и културно – уметнички програм. Други дан манифестације отворен је наступима Културно – уметничког друштва „Лапово - Марковац“, Културно – уметничког друштва „Ђурђевдан“ из Новог Села и наступом Музичког састава „Одигитрија“. Уследила су такмичења у малом фудбалу, кошарци, стоном тенису и пикаду, али и старим дисциплинама као што су бацање камена с

рамена, трка у преношењу воде, трка у преношењу јаја кашиком, такмичење у круњењу кукуруза, јелечкиње барјачкиње, која је до самог краја пратио водитељ програма Дејан Ивановић, упућујући присутне у след догађаја. У спортским такмичењима учествовали су мештани Лапова свих старосних категорија, али и чланови Удружења за особе са инвалидитетом „Зора“. Поред тога, чланови Ликовне секције при ОШ „Светозар Марковић“ коју води наставница ликовне уметности Сања Микић и чланови Удружења за особе са инвалидитетом „Зора“ учествовали су у Ликовној радионици организованог у склопу манифестације. Током трајања спортских игара одабрана су и три најлепше уређена штанда. Прво место освојило је Добротворно удружење „Коло српских сестара“ Лапово, друго Секција жена „Моравске шаренице“, а треће Ликовни клуб „Баточина“.

Милица Станковић

ГРАД МУЗЕЈ ЖЕЛЕЗНИЦЕ ЛАПОВО

Четрнаестог септембра 2023. године у Културно – туристичком центру „Стефан Немања“ - Лапово отворена је традиционална, 17. по реду, Међународна изложба „Град музеј железнице Лапово“.

Фото: Архива КТЦ-а

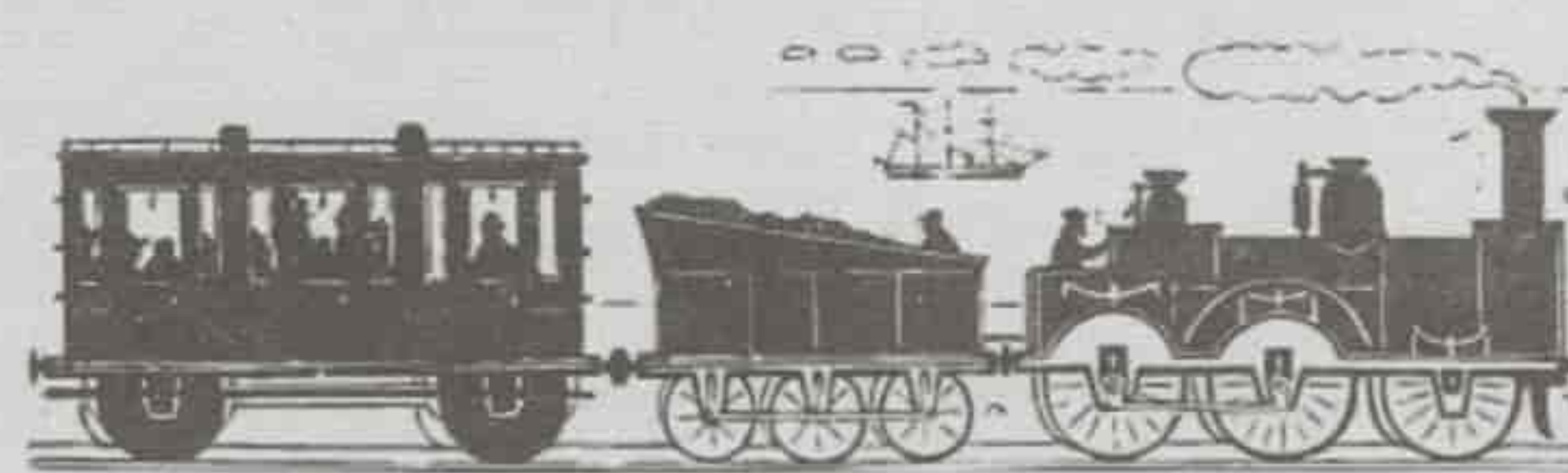
Међународна изложба слика, скулптура и фотографија под називом „Град музеј железнице Лапово“ устоличена је 2006. године након што је Општина Лапово, уз подршку државе, проглашена за „Град музеј железнице“ на отвореном.

Лаповци знају да железница има вишезначну симболику за Лапово и његове

У уторак, 15. августа 2023. године, у малој сали Културно – туристичког центра „Стефан Немања“ – Лапово, Општинска библиотека „Слово“ је Књижевно-поетском вечери „Саша и пријатељи“ обележила Дан библиотеке.

Лето у Лапову, у погледу бројних и врло посећених манифестација и догађаја је окончала I Међународна изложба паса свих раса, Специјализована изложба епањел бретона и Специјализована изложба немачких овчара, одржана 19. августа 2023. године на стадиону ЖФК „Локомотива“. Међународна изложба паса свих раса у Лапову ће, на велико задовољство Општине Лапово и свих мештана, бити одржавана и наредне две године.

XVII Међународна изложба "Град музеј железнице"

- Пријаве на Конкурс - од 20.07. до 19.08.2023. године

мештане. Захваљујући овој изложби то сада није страно ни грађанима читаве Републике Србије, али и другог земаља.

Крај 19. века обележен је веома значајним догађајем за Лапово, изградњом пруге Београд – Ниш, која је проласком кроз Лапово, ову варош учинила једним од најзначајнијих железничких чворова и геостратешких локалитета у земљи. Поред великог привредног значаја за Лапово, железница везује више генерација бројних породица у Лапову, па и околини.

Ове године на конкурс отворен поводом међународне изложбе, у категоријама сликарство, вајарство и фотографија, пријавило се 38 кандидата, а селекцију Комисије за оцену радова прошло је 34 уметника са 55 радова. У свакој од наведених категорија, по оцени Комисије, додељене су 3 награде, сем категорије вајарство у којој је додељена само прва награда.

На велико задовољство КТЦ-а „Стефан Немања“ - Лапово, учесници изложбе били су већ афирмисани уметници, који имају вишегодишњи стаж у учешћу на овој изложби, али и они млађи, који су освајањем награда оправдали свој таленат.

Награде су, по оцени Комисије у следећем саставу: доктор уметности Јелена Шалинић Терзић, магистар уметности Милица Антонијевић и доктор уметности Мишо Филиповац понели у категорији Сликаство:

Катарина Јовановић, за радове: „The man who sold the world“ и „Born to raise hell“

Весна Исаковић, за рад „Губитак“

Весна Николић, за рад „Дечанска Богородица“;

У категорији Вајарство додељена је једна награда:

Драгомир Алексић, за рад „Бол“.

У категорији Фотографија награђени су:

Ања Недељковић, за радове: „Енигма Дунава 1“ и „Енигма Дунава 2“

Катарина Радосављевић, за радове:

„Заплет“ и „Спас“

Огњен Пешић, за рад „Самоћа“.

Након уручења награда и признања, за присутне је организован пригодан коктел.

Културно – туристички центар „Стефан Немања“ - Лапово велику захвалност дугује Општини Лапово као покровитељу свих манифестација Установе на подршци, ЛК „Светлост“ Лапово, уз чију подршку и помоћ се ова изложба сваке године организује и спроводи, свим учесницима изложбе, и наравно сталним посетиоцима и гостима, јер сва створена уметничка дела настављају свој живот у очима публике, а публика Установе истрајна је у неговању сваке врсте уметности.

Милица Станковић

ДАНИ ОТВОРЕНИХ ДВОРИШТА

ТУРИЗАМ Културно – туристички центар „Стефан Немања“ – Лапово ове године је обновио традиционалну манифестацију „Дани отворених дворишта“.

Наградним конкурсом који је објављен тим поводом биле су прописане четири такмичарске категорије: „Најлепше двориште у целини“, „Најлепше парк двориште“, „Најлепше етно двориште“ и „Најлепши дворишни детаљ“. На основу пријава мештана формиране су две категорије и то: „Најлепше двориште у целини“ и „Најлепши дворишни детаљ“.

У обе категорије награђена су по три учесника, а носиоци првих места у овим категоријама пласирали су се на окружно такмичење, одржано на нивоу централне Србије, на ком су поред представника Лапова учествовали представници Крагујевца, Баточине, Тополе и Кнића. У категорији „Најлепше двориште у целини“ прво место понео је Жика Лазић, друго Ружица Гајић, а треће Милош Марковић. У категорији „Најлепши дворишни детаљ“, прво место припало је Слађани Динић, друго Весни Павловић, а треће Слађани Распоповић.

Након доделе награда на општинском нивоу, Културно – туристички центар „Стефан Немања“ – Лапово организовао је седмодневну Изложбу фотографија најлепших дворишта чији је аутор Урош Томић.

На Сабору „Свети пророк Илија“ одржаном 2. августа 2023. године у Брзану, додељене су награде носиоцима прва три места у поменуте четири категорије.

Носилац првог места у категорији „Најлепше двориште у целини“ на територији општине Лапово, Жика Лазић, понео је трећу награду на окружном нивоу, док је Слађана Динић, носилац првог места у категорији „Најлепши дворишни детаљ“ на територији општине, на окружном нивоу освојила прво место.

Учесници наградног конкурса освојили су вредне награде, али су понели и лепе утиске са дружења организованих поводом доделе награда.

Фото: Архива КТЦ-а

Милица Станковић

РЕКОНСТРУКЦИЈА ПУТНИХ ПРАВАЦА У ЛАПОВУ

Након комплетне реконструкције пута Лапово – Рача и Лапово – Свилајнац, Општина Лапово је уз помоћ Републике Србије наставила са реконструкцијом најважнијих међуопштинских путних праваца.

Радови на реконструкцији пута Лапово – Баточина, дужине од око 2,9 км приводе се крају. Реконструкција овог путног правца обухватила је и изградњу пешачких стаза и замену дела водоводне мреже у улици Стевана Сремца и Церској (замену старих азбестних цеви новим, полиетиленским). У сарадњи са Министарством за јавна улагања очекује се обезбеђивање водоводних прикључака за мештане тог дела Лапова који их до сада нису поседовали, као и формирање новог резервоара воде због повећаног обима снабдевања који би уследио. Поменути радови на водоводној мрежи прва су фаза у потпуној реконструкцији целокупне мреже.

Данијела Вулићевић

УЧЕШЋЕ НА 19. ШУМАДИЈСКОМ САЈМУ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Општина Лапово је и ове године, традиционално, учествовала на Шумадијском сајму пољопривреде који се 19. пут одржао у Крагујевцу. Ако изузмемо Војводину и Београд, овај сајам је највећа регионално окупљање у области пољопривреде у земљи.

Биљана Илић Стошић, начелница Шумадијског управног округа, отворила је 7. септембра 2023. године 19. Шумадијски сајам пољопривреде, у оквиру кога се на изложбеном простору од око 5000 квадратних метара представило више од 100 излагача из Србије.

Реконструкција дела улице Стевана Сремца ка некадашњој млекарни „КУЧ компани“, у великој мери ће олакшати пословање новог инвеститора, који ће након куповине постојећих објеката фабрике уложити средства у гајење стоке, производњу меса и млека.

У Лапову је у току потпуна реконструкција Карађорђевог улице, некадашњег „Цариградског друма“, дужине од око 8,5 км, у оквиру реконструкције државног путног правца IIа реда, под ознаком 158.

Карађорђевог улица је изузетно прометна, имајући у виду да представља паралелни путни правац ауто-пута Е75, на који се саобраћај често усмерава.

Потпуна реконструкција ове улице подразумева и проширење постојећег путног правца, грађење пешачке стазе и изградњу канализационе мреже.

У току је израда и просторног плана инфраструктурног коридора брзе железничке пруге Београд – Ниш, која пролази кроз територију општине Лапово.

Изградња брзе пруге у општини Лапово, значила би њену бољу повезаност, а самим тим и унапређење квалитета живота грађана и унапређење развоја привреде.

Штанд Општине Лапово имао је много разлога за понос. Између осталих, чланови удружења воћара и виноградача «Црвени брег» својим производима су достојно представили Лапово.

Шумадијски сајам пољопривреде је и ове године био добро посећен.

Фото: Архива Општине

Данијела Вулићевић

ДАЈ ПЕДАЛУ РАКУ

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Уз подршку Општине Лапово, општинског Спортског савеза, Основне школе „Светозар Марковић“, Средње школе, ПУ „Наша младост“, ЈКСП „Морава“, Полицијске станице Лапово и појединаца, уз велико залагање наше суграђанке Катарине Петровић, 23. септембра је вожњом бициклима пружена подршка женама оболелим од рака дојке. За наш лист Катарина Петровић је изјавила:

„Хвала на подршци! Хвала на дружењу!

Хвала на дивној енергији. Дали смо педалу раку и возили у знак подршке женама оболелим од рака дојке али и указали и апеловали да је превентива заправо кључна у борби против оваквих, али и других болести. Хвала деци и њиховим родитељима који су возили данас за све нас!”

Фото: Анђела Петровић

Акцију подршке је осмислио Женски центар Милица, хуманитарно удружење из Врњачке Бање.

ПОКЛОНИ ЗА ЂАКЕ ПРВАКЕ

Општина Лапово је и ове године уручила пригодне поклоне ученицима првог разреда Основне школе „Светозар Марковић“ са жељом да им први школски дан остане у дивном сећању.

Прваке је даровало и Коло српских сестара, Лапово.

Фото: Архива Општине

НАГРАЂЕНИ НАЈБОЉИ УЧЕНИЦИ ЛАПОВА

Општина Лапово је и ове године књигама наградила све одличне ученике 8. разреда Основне школе „Светозар Марковић“ и одличне ученике завршних разреда Средње школе. Ђаци генерације Дијана Милановић и Катарина Николић награђене су и лаптопом. Свечени пријем за ученике, наставнике и руководство школа одржан је 28. августа у општинској сали. Поводом овог догађаја за дивљење и похвалу, Бобан Миличић, председник Општине Лапово је за наш лист изјавио:

„Нема веће радости и части од оне коју осетимо приликом сусрета са децом и младим људима који крећући на неке нове животне стазе за собом остављају такве школске резултате којима се поносе сви у нашој општини. У то име и у жељи да се њихова будућа постигнућа у наставку школовања уз рад и љубав умноже, уручили смо им награде. Брига и подршка младима била је и остаје наш најважнији и најузвишенији задатак јер наша будућност у њиховим је крилима, а она су јака онолико колико смо ми одрасли успели да их за нове летове оснажимо.”

Фото: Архива Општине

Дејан Петровић

УСПЕШНО РЕАЛИЗОВАН ОМЛАДИНСКИ КУЛТУРНО - ОБРАЗОВНИ КАМП ЛАПОВО 2023

У периоду од 15. септембра 2023. до 26. септембра 2023. у Лапову је, под покровитељством Кабинета министра без портфеља Ђорђа Милићевића, задуженог за координацију активности и мера у области односа са дијаспором, и Општине Лапово, успешно реализован Омладински културно-образовни камп Лапово 2023.

Камп је реализован, практично, у две етапе: у првој од 15. септембра до 18. септембра Лапово је угостило учеснике Кампа из пет суседних држава. Тако су учесници у раду кампа били из: Републике Босне и Херцеговине - КУД „Сава Владиславић“ из Гацка, из Републике Црне Горе - КУД „Пљевља“ из Пљеваља, из Републике Северне Македоније - КУД „Ефрем Каранов“ из Кратова, из Републике Бугарске - Фолклорни ансамбл „Људи млади“ из Пловдива, из Републике Хрватске - СКД „Просвјета Загреб, подбор у оснивању Борово Насеље и Липовача“, и наравно, и чланови нашег домаћег КУД „Лапово“ из Лапова, који су уједно били и домаћини Кампа.

Фото: Архива КУД-а

Друга етапа рада Кампа одвијала се у периоду од 22. септембра до 26. септембра, када су чланови КУД „Лапово“ гостовали, презентујући своје умеће проистекло из властитог програма у циљу очувања културе и традиције нашег поднебља, у граду Гацко у Републици Српској (Република

Босна и Херцеговина).

Активности и рад Кампа у Лапову, отпочели су 15. септембра дочеком и пријемом гостију (око 150 учесника Кампа из наведених држава), смештајем у Мотелу „Стари храст“ у Марковцу и првим састанком стручних руководилица и вођстава ансамбала. Тада су учесници упознати са планом рада и комплетном програмском сатницом рада кампа.

Фото: Архива КУД-а

У суботу, 16. септембра, након што су учесници добили пригодне мајице са ознакама Кампа, радни део Кампа се одвијао у спортској хали у Лапову, у два блока - пре подне су сви ансамбли појединачно имали задатак да учеснике из других ансамбала подуче неким играма или песмама из свог репертоара. У послеподневном термину, под стручним руководством домаћих кореографа, одржан је семинар са практичним делом и учењем фолклорних народних игара из домаћег поднебља, из Шумадије.

У недељу, 17. септембра, уприличен је пријем представника гостујућих ансамбала код председника Општине Лапово Бобана Миличића и његових сарадника, а затим су ансамбли у својим извођачким костимима кренули у дефиле улицама Лапова, приказујући своје народне ношње и фрагменте из свог извођачког репертоара. Позивајући на тај начин и публику на заједнички концерт свих учесника Кампа, који се и одиграо тог истог дана у 17 часова у новој Спортској

хали у Лапову. Тек то је био спектакл, обиље боја, звукова игара и звонког смеха и радости младих људи. Наравно, публика која је испунила халу, све то је пропратила громким непрекидним аплаузима. Лепо и радосно вече завршило се концертом шармантне и динамичне Тијане Дапчевић.

Свакако треба нагласити да је концерту присуствовао министар Ђорђе Милићевић, као и представници локалне самоуправе Бобан Миличић и Мирела Раденковић.

18. септембра ујутро гости су испраћени из Лапова уз поздрав „Довиђења“, што само за себе говори о многим пријатељствима створеним у кампу.

Друга етапа Кампа, као што је већ поменуто, била је гостовање КУД „Лапово“ у Републици Српској, у Гацку. Прелеп пријем, наступи у Гацку, Фестивалу у Љубињу, посета Мостару, Требињу и Пребиловцима, предиван сусрет и фотографисање са господином Патријархом Српским Порфиријем... Али наши „кудовци“ су цећ познати по својим путовањима и наступима на понос Лапова.

Фото: Архива КУД-а

Треба напоменути да су припреме за рад Кампа почеле знатно пре почетка рада Кампа. Најпре писање самог Пројекта за реализацију Кампа, што је учинила Слађана Вујичић у сарадњи са стручним руководиоцима КУД „Лапово“ Дејаном Петровићем и Миленом Јовановић. А сама реализација кампа не би могла ни да се замисли без учешћа и помоћи сви чланова Друштва, Анастасије Симић, Сање и Ивана Голубовића, Данијеле Ђорђевић, Марка Рајића, Ивана Гајића, Славише Миличића и многих других добронамерних људи.

Фото: Архива КУД-а

Јовица Николић

ТРАДИЦИЈА И ВИЗИЈА

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Прво добровољно ватрогасно друштво у нашој општини формирано је 1946, а престало је са радом седамдесетих година прошлог века. Настављајући традицију, пре две деценије поново је регистровано ДВД.

Руководство ДВД Лапово чине: председник Јовица Николић, потпредседник Чедомир Прокић и секретар Сузана Петровић.

Командир Оперативне јединице је Александар Крстић (44) и запослен је у „Кроношпану“.

Ускоро би требало да почне изградња Дома ватрогасно-спасилачког одељења, у коме ће бити професионална јединица при МУП Сектор за ванредне ситуације, састављена од девет ватрогасаца који ће дежурати 24 сата. Припадници оперативне јединице ДВД Лапово прикључиваће им се по потреби.

На Видовдан ове године, Јовица Николић, председник ДВД, као наручилац посла потписао је пројектни задатак за израду техничке документације за реконструкцију и пренамену помоћног објекта у пословну зграду на катастарској парцели број 8818/3 КО Лапово. За потребе наручиоца посла потребно је изградити идејно решење, за локацијске услове, идејни пројекат и пројекат за извођење на основу кога би се добила грађевинска дозвола и омогућило расписивање Јавне набавке за извођење радова на поменутом објекту. Потребно је предвидети просторије за пословање - канцеларијски простор (четири канцеларије површине 10-17 м², салу за састанке - чајну кухињу минималне површине 25 м², гардеробер, гаражу површине 200 м², помоћне просторије, партерно уређење).

Потребно је поставити троја гаражна врата 360/400 и предвидети паркинг простор испред зграде за четири возила.

Оперативну јединицу ДВД Лапово чини 20 ватрогасаца који су прошлог месеца положили испит и поред лекарских уве-

рења добили уверења МУП Сектора за ванредне ситуације да су успешно завршили стручну обуку за обављање ових послова.

Добровољно ватрогасно друштво Лапово је једно од четири друштва у Шумадијском управном округу, ове године је на крсну славу Светог Илију (колачар Иван Дробњак) обележило две деценије постојања и рада.

Фото: Архива ДВД-а

Оперативну јединицу, коју је Лапово добило први пут, чине ватрогасци од 18 до 55 година, међу којима су инжењери, машиновође, возачи санитета и камиона, чувари, електричари, бравари, ватрогасци из разних фирми.

„Постали смо једно од 400 ДВД у Србији, са укупно 3.000 ватрогасаца, спремних за интервенције“, истиче Јовица Николић, садашњи председник друштва.

Председници друштва од оснивања до данас: Драган Микић (пуковник полиције), Горан Милошевић (професионални ватрогасац), Славољуб Миличић (возач санитета) и Јовица Николић (бивши ватрогасац на железници).

Ватрогасно подмладак, који чине добровољци до 14 година, три пута је освајао треће место на републичким такмичењима и једини су од 400 добровољних друштва у Србији, покренули информативни билтен „Ватрогасац“, који се штампа у 100 примерака.

Фото: Архива ДВД-а

Јовица Николић

ЖИВОТ ПОСВЕЋЕН СТВАРАЛАШТВУ

Гдео

Протојереј Живан Маринковић, рођен је у селу Пајазитову, срез крагујевачки, трећег маја 1899. По завршетку основне школе 1910. уписао се у деветоразредну Богословију Светог Саве у Београду, који је са прекидом због ратова 1912, 1913, 1914-1918. завршио марта месеца 1921. у Сремским Карловцима, где је Богословија због недостатка зграде у Београду после завршених ратова била премештена.

Одмах по завршетку Богословије у априлу примио је свештенички чин и постављен на сењску парохију при манастиру Раваница. На овој парохији остао је до новембра исте године када је премештен у лаповску парохију.

Пошто му је Београд био близу, уписује се на Православни богословски факултет и завршава га до јуна 1926. године. Још пре завршетка факултета, маја месеца изабран је за државног питомца и послат на Римокатолички богословски факултет у Стразбуру, Француска ради специјализације у изабраној струци. По завршетку, 1928. постављен је за суплента Богословије у Сремским Карловцима, одакле септембра 1931. прелази у Београд за катихету Треће женске гимназије, ради даљег усавршавања. Ту га маја 1939. затиче избор за ректора Призренске богословије.

Када је рат избио 6. априла 1941. и школа морала да обустави рад, пошто му је претила смртна опасност, повукао се у Србију и ставио на располагање Светом архијерејском синоду. Како се на територији окупирани Србије тада нашло преко 200 ученика из свих предратних богословија, Свети синод настојао је код немачких окупаторских власти да одобри отварање једне богословије и да сакупи ученике. Власти су одобриле, али се није могла наћи слободна зграда све до јуна 1943. Зграда је

нађена у Нишу и Богословија је, у најтежим условима почела са радом од Видовдана и радила до 20.октобра. Тада је дошло до бомбардовања Ниша и школа је пестала са радом.

По завршетку рата и ослобођењу, Призренска богословија је обновљена и почела са радом 1947. Живан Маринковић је опет на њеном челу. Али преживљене недаће за време рата, натчовечански напори за одржавање школе и њено нормално деловање, нарушили су његово здравље и навели да затражи пензију од првог јула 1955. године.

Свети архијерејски синод прихватио је његову молбу и тим поводом издао му писмену захвалницу (*Узима се на знање извештај Његовог Преосвештенства епископа рашко-призренског господина Владимира о разрешењу дужности досадањег ректора протојереја ставрофора г. Живана Маринковића, који је по својој молби стављен у пензију. Свети архијерејски синод му овим изражава признање за његов досадашњи пожртвован и несебичан рад на дужности ректора Призренске богословије.*)

Прота Маринковић био је плодан писац. Још од самог почетка свога јавног рада у Цркви сарађивао у свима црквеним листовима и часописима. У временском распону од пуних пет деценија објавио је око 250 чланака, од којих је половина из неисцрпне ризнице светих Отаца.

16. фебруара 1976. упокојио се у Господу ректор Призренске богословије у пензији, отац Живан Маринковић. Опело је обављено у Саборној цркви у Крагујевцу. На опелу су чинодејствовали Њихова Преосвештенства епископ шумадијски Валеријан и епископ жички др Василије, ректори Београдске, Карловачке и Призренске богословије, мноштво свештеника и 4 ђакона.

После опела, са овим врлим пастиром, просветним радником и васпитачем многобројних гимназијских и богословских генерација, опростио се протојереј ставрофор Драгомир Крстић из Крагујевца.

Наставиће се...

СЛОВО НА ФЕСТИВАЛУ

Претходни број „Слова о Лапову“, био је изложен са осталим издањима Општинске библиотеке „Слово“ на Шеснаестом фестивалу књиге у Парку Буковичке бање 18. и 19. августа на штанду „Легенде“ из Чачка. Захваљујемо се Центру за културу и образовање из Аранђеловца.

Слово о Лапову: лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година III, број 12, септембар 2023.

ISSN 2738-1056

UDC 02+82

Излази 4 пута годишње;

Издавач: Општинска библиотека „Слово“, Његошева ба, Лапово;

За издавача: Данијела Вулићевић

Телефон: 034 6852198;

E-mail: biblioteka-slovo@hotmail.com

Уредник: Данијела Вулићевић;

Помоћник уредника: Стеван Стефановић; Редакција: Марко Станојевић, Јовица Николић,

Милица Станковић, Горан Живковић, Владимир Којанић, Зоран Станојевић,

Дејан Петровић, Надица Милетић и Зоран Солунац;

Коректура: Данијела Вулићевић и Сања Станисављевић;

Дизајн корице: Ивана Андрејевић;

Фотографија на корици: Зоран Станојевић;

Техничка припрема: Ивана Андрејевић;

Штампа: Колор Прес, Лапово;

Тираж: 200 примерака

Завичајна слика, траг колевке и прага

Све пред нама у трошењу.
Високо небо прво пред длановима.
Ексер је малена мета пред плесом чекића.
Трка Сунца и Месеца - чаролија јаве и сна.
Линија, отисак оловке под дечјим прстићима.
Ожилјак на телу - мера одрастања.
Страх, добитник два корака уназад.
Тишина је почетак великих дилема.

Далеко кораци прате погледе.
Ушетају међ јаву велики снови.
Школа обликује безбрижно детињство.
Ех, да се време може вратити уназад.

Самоћа је често сигурна лука на кућном прагу.
Лик предака пред почетком Било некад.
Истина драга је познати звук шкрипе колевке,
Кутија сећања у грудима поред срца.
Азбука ређалица пред уснама и међ линијама.

Завичаја мало има где дом уздиже чаробни пасуљ.
Авлија је раскрсница путева поласка и доласка.
Врелина пред летњу кишу, бег босих стопала.
Игра и несташлук – сжал за комшијама, малим и великим.
Чивилук - сећање на забринуту баку и декин прслук.
Атлас отворен после сваке љутње након грдње.
Јутро је ипак паметније од сваке вечери.
Аждаја своме чеду тепа познати стих из клупа.

И десето слово азбуке на међи истине и лажи.

Огњишта тек нека чувају пејзаж познатих причи.
Гледати у даљину је почетак осликавања унутар рама
Њиве плодне су понос вредних сељака.
Инат почетак свих кревелјења.
Штета је заобићи сву буку.
Тата је познати прст пред отвореним вратима.
Ако неко сме, чик нека изађе.

Љубомир Милановић

ОПШТИНСКА
БИБЛИОТЕКА
-СЛОВО-